

палати, включивши до неї місцеві бюджети, державні фінанси і майно в цілому, інші ресурси держави, що мають суспільне значення.

Список використаних джерел:

1. Аналіз звітів за підсумками діяльності Рахункової палати України за 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 роки. Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua>
2. Барабаш Ю. Г. Парламентський контроль в Україні (конституційно-правовий аспект) : [монографія] / Ю. Г. Барабаш. – Х. : Легас, 2004. – 192 с.
3. Кушнір М., Разборська О.О.: Розвиток державного фінансового контролю у демократичних країнах. Режим доступу: http://www.rusnauka.com/2_KAND_2012/Economics/7_99330.doc.htm

14.09.2015

УДК 657

Шерстюк О.О.

студент, ФОАЕК, 3 курсу, 6 групи

Київський національний торговельно-економічний університет

Бардаш С.В.

д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансового аналізу і контролю

Київський національний торговельно-економічний університет

КРИТЕРІАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗВІТНОСТІ ПРО КОРПОРАТИВНУ СОЦІАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Анотація. Розглянуто проблеми фактичного впровадження звітності про корпоративну соціальну відповідальність (КСВ), обґрунтовано його необхідність і актуальність. Розкрито сутність звітності про КСВ, запропоновано її визначення та класифікацію. Встановлено користувачів такої звітності та необхідну їм інформацію. Запропоновано класифікацію інформації, що подається у звітності про КСВ, критерії та форми подання.

Ключові слова: звітність, корпоративна соціальна відповідальність (КСВ), суб'єкт господарювання, соціальна сфера.

КРИТЕРИАЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ОТЧЁТНОСТИ О КОРПОРАТИВНОЙ СОЦИАЛЬНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ

Аннотация. Рассмотрены проблемы фактического внедрения отчетности о корпоративной социальной ответственности (КСО), обоснованно его необходимость и актуальность. Раскрыта сущность отчетности о КСО, предложено ее определение и классификацию. Установлено пользователей такой отчетности и необходимую им информацию. Предложена классификация информации, представляемой в отчетности о КСО, критерии ее оценки и способы представления.

Ключевые слова: отчетность, корпоративная социальная ответственность (КСО), бухгалтерский учет, предприятие, социальная сфера.

CRITERION CHARACTERISTICS OF REPORTING ON CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY

Abstract. The problems of the actual implementation of reporting on corporate social responsibility (CSR) proved its necessity and urgency. The essence of reporting on CSR, offered its definition and classification. Established users of such statements and information they need. The classification of the information provided in the reporting of CSR criteria for its evaluation and presentation methods. Studied the international experience of legal regulation of formation and reporting on CSR and the necessity of its improvement.

Keywords: reporting, Corporate Social Responsibility (CSR), accounting, business, social sphere.

Вступ. На сьогодні у найбільш економічно розвинених країнах світу поступово набуває поширення явище «соціальної відповідальності бізнесу» або «корпоративної соціальної відповідальності», що розуміється як відповідальність організації, компанії за вплив рішень і дій на суспільство, навколишнє середовище шляхом прозорості та етичної поведінки, яка сприяє сталому розвитку, в тому числі здоров'ю і добробуту суспільства; зважає на очікування заінтересованих сторін; відповідає чинному законодавству і міжнародним нормам поведінки; інтегрована у діяльність організації та практикується в її відносинах [3].

Сьогодні переважна більшість міжнародних компаній і транснаціональних корпорацій успішно впроваджують корпоративну соціальну відповідальність та звітність, що її описує на

практиці. Зокрема, в Україні це Carlsberg Ukraine, що у своїй звітності відображає інформацію про соціальні ініціативи та ділову етику; ТОВ «Астеліт» (оператор мобільного зв'язку life:)), що розкриває інформацію про відповідальність перед абонентами, співробітниками, суспільством та державою; «Київстар», звіт про КСВ якого описує його благодійну та соціальну діяльність тощо.

Крім того, звітність про КСВ є одним з інструментів громадського контролю, що дозволяє суспільству отримати достовірну та актуальну інформацію про вплив конкретного підприємства на соціальний добробут населення.

Питання, пов'язані з проблемами формування, подання та аналізу звітності останнім часом досліджували Воськало Н.М., Пантелеев В.П., Амеліна О.В., Король С.Я., Кіндрацька Л.М., Озеран А.В., Олійничук В.М., Гузар Б.С., Кузіна Р.В. та інші вітчизняні та закордонні вчені. Результати їх досліджень відображають підходи щодо вдосконалення фінансової звітності. Разом з тим встановлено, що питанню звітності, яка б містила систематизовану та доступну користувачам інформацію про реалізацію корпоративної соціальної відповідальності та її результати приділяється недостатньо уваги.

Узагальнюючи результати проведених досліджень та критично оцінивши приклади практичного впровадження КСВ, ми дійшли висновку, що в теорії питання звітності про КСВ розкрито поверхнево, за винятком спроб розгляду її нормативно-правового регулювання, які на дали очікуваного результату, адже звітність про КСВ подається в довільній формі та довільного змісту, що не дозволяє легко систематизувати та аналізувати інформацію, цікаву її користувачам. Така ситуація дозволяє дійти висновку щодо актуальності даного дослідження.

Постановка завдання. *Об'єктом дослідження є діяльність суб'єктів господарювання, що має соціальні наслідки.*

Предметом дослідження є теоретичні аспекти формування звітності про корпоративну соціальну відповідальність.

Метою дослідження є розробка підходів до формування звітності, яка відображає соціальні наслідки діяльності суб'єкта господарювання, - звітності про корпоративну соціальну відповідальність (надалі - КСВ).

Відповідно, для досягнення даної мети необхідно виконати такі завдання:

- визначити поняття та мету складання звітності про КСВ;
- ідентифікувати основних користувачів такої звітності;
- визначити інформацію, що має в ній відобразитися.

Методологічною основою дослідження є діалектичний метод, що дозволив ідентифікувати зв'язок соціальної сфери з економікою, класифікувати корпоративну соціальну відповідальність, ідентифікувати основних користувачів звітності про КСВ та визначити необхідну для кожного з них інформацію. Використання метафізичного, а також загальнонаукових методів, таких як аналіз, синтез та аналогія дало змогу визначити універсальні, загальнодоступні підходи до формування та публічного висвітлення звітності про КСВ.

Результати. Будь-які суб'єкти господарювання реалізують власну програму господарської діяльності у двох площинах: економічній та соціальній.

Соціальна сфера як система суспільних відносин (у т. ч. економічних) не є механічним поєднанням її підсистем. Її слід розглядати як їх специфічну комбінацію та зріз [1, с. 341]. Суттєвим для дослідження є усвідомлення того, що з позицій економічної соціології зміст економічної сфери і галузі соціальних відносин відображає характеристики суспільства, найбільш значущі для розуміння процесів, що відбуваються на «перетині» економіки та суспільства. Виходячи з того, що соціальна сфера охоплює економічні відносини, які включають у себе господарські відносини, наявними є підстави для твердження, що останні одночасно є специфічними соціальними відносинами, які виникають між індивідами під час реалізації власних економічних інтересів, у т.ч. під час реалізації трудових правовідносин.

Розглядаючи питання соціальної відповідальності бізнесу слід виходити з того, що економічна система є комплексом підсистем та елементів і сукупністю різних форм зв'язків між ними, унаслідок взаємодії яких виникають закони розвитку та функціонування цієї системи, а також відповідний господарський механізм, що надають їй цілісності й організованості, посилюють ефективність в інтересах досягнення спільної мети, втіленої в основному економічному законі. Економічну систему можна розглядати і як сукупність усіх видів

економічної діяльності людей у процесі їх взаємодії, спрямованої на виробництво, обмін, розподіл та споживання товарів і послуг, а також на регулювання такої діяльності відповідно до мети суспільства. Основними підсистемами економічної системи є: продуктивні сили; техніко-економічні відносини; організаційно-економічні відносини; відносини економічної власності; господарський механізм. Аналізуючи склад основних підсистем економічної системи, необхідно зазначити, що соціальні відносини та їх продуценти (індивіди, соціальні групи) входять фактично до всіх її підсистем – продуктивних сил, організаційно-економічних відносин, відносин економічної власності, а також господарського механізму – системи управління національною економікою шляхом використання економічних законів, вирішення суперечностей суспільного способу виробництва, реалізації власності, а також розвитку людини та узгодження її інтересів з інтересами трудового колективу, територіальної громади, суспільства.

У контексті даного дослідження слід також зважати на те, що зміст соціального механізму розвитку економіки й окремих соціальних механізмів економічних відносин і економічних процесів конкретизують економічна свідомість та економічне мислення, соціально-економічні стереотипи, економічні інтереси, економічна діяльність, економічна поведінка, економічна культура.

Отже, соціальні відносини у сфері господарювання, які реалізуються в економічній поведінці окремих індивідів і соціальних груп, які задіяні у сфері господарювання, виконують роль рушійної сили, що спричинює зміни в розвитку господарських систем макро-, мезо- та мікрорівнів. Викладене свідчить, що соціальний аспект господарської діяльності є вкрай важливим, однак майже не дослідженим, у т.ч. у контексті реалізації концепції соціальної відповідальності бізнес-одиниць.

У сфері корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) дослідження проводяться не так давно, тому їх порівняно небагато. Однак, з кожним роком це питання стає все актуальнішим і все більше науковців беруться за його вирішення. Так Шигун М.М. та Давидюк Т.В., досліджуючи перспективу впровадження корпоративної соціальної звітності як інформування про людський капітал вітчизняних компаній, наводять дані про правове регулювання формування та подачі нефінансової звітності, зокрема по КСВ, в інших країнах, таких як Бельгія, Великобританія, Німеччина та Італія [5]. Практична значущість даного дослідження обмежується висвітленням інформації лише про вплив діяльності підприємства на екологію, відносини з працівниками тощо.

На думку Сиваєвої Т.М. соціальна відповідальність має поділятися на два види: внутрішню (безпека праці, стабільність заробітної плати, підтримка соціально значущої заробітної плати, додаткове медичне і соціальне страхування співробітників, розвиток людських ресурсів через програми підготовки і підвищення кваліфікації персоналу, надання допомоги працівникам в критичних ситуаціях); зовнішню (спонсорство і корпоративна добродійність, сприяння охороні навколишнього середовища, взаємодія з місцевим співтовариством і місцевою владою, готовність брати участь у кризових ситуаціях, відповідальність перед споживачами товарів і послуг) [4]. Така думка автора заслуговує на увагу, адже формуються орієнтири формати звітності про КСВ.

На противагу викладеним поглядам, С. Задек (Simon Zadek) вважає, що соціальна відповідальність бізнесу носить багаторівневий характер:

1. Базовий рівень припускає виконання договірних зобов'язань: своєчасна оплата податків, виплата заробітної плати, по можливості — надання нових робочих місць (розширення робочого штату).

2. Другий рівень припускає забезпечення працівників адекватними умовами не тільки роботи, але й життя: підвищення рівня кваліфікації працівників, профілактичне лікування, будівництво житла, розвиток соціальної сфери. Такий тип відповідальності доцільно назвати «корпоративною відповідальністю».

3. Третій, вищий рівень відповідальності передбачає благодійну діяльність [6].

Багаторівневий характер соціальної відповідальності бізнесу, викладений у інформаційному джерелі [6] варто визнати адекватним рівню розвитку окремого суб'єкта господарювання, однак питання змісту звіту про КСВ залишилися поза увагою.

В межах проведеного дослідження нами встановлено, що на даний час звітність суб'єктів господарювання відповідає запитам користувачів інформації щодо задоволення їх фінансових інтересів (рис.1).

Проте, зміст фінансової звітності не дозволяє одержати максимальне уявлення про КСВ. Варто також звернути увагу й на той факт, що окрема група користувачів, зокрема зовнішні, - центральні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, що переймаються плануванням соціально-економічного розвитку адміністративних територій та України у цілому, а також внутрішні, серед яких трудовий колектив, первинна профспілкова організація, профспілки та їх об'єднання не мають достатньо впевненості у достовірності фінансової звітності, а також достатнього уявлення про КСВ.

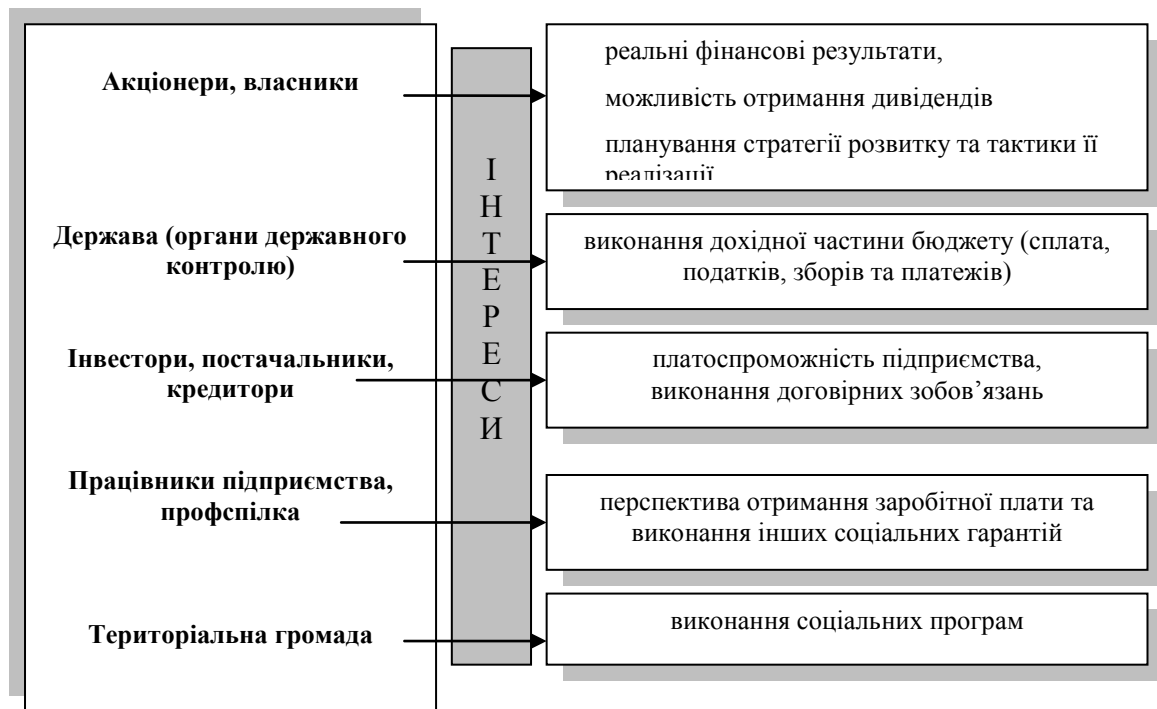

Рис.1. КОРИСТУВАЧІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ЇХ ІНТЕРЕСИ

За результатами проведеного дослідження встановлено, що інтерес працівників, первинної профспілкової організації полягає у захисті майнових інтересів працівників, оцінці перспектив збільшення фонду заробітної плати, соціальної допомоги, зокрема під час розробки проекту нового колективного договору.

Інтерес органів місцевого самоврядування в частині оцінки ролі і внеску суб'єктів господарювання усіх форм власності, які здійснюють господарську діяльність на певній адміністративній території, а також оцінки підвищення рівня добробуту територіальної громади полягатиме у: забезпеченні зайнятості населення, визначенні перспектив її зростання; оцінці впливу на стабільність соціально-економічної ситуації в регіоні.

Для органів місцевого самоврядування звітність суб'єктів господарювання приватної форми власності є цікавою з позицій показників обсягу реалізації та асортименту готової продукції, обсягу інвестицій, частки забезпеченості операційної діяльності власними джерелами фінансування, обсягів зборів та податкових надходжень до місцевих бюджетів. Їх значення суттєво впливатиме на прогноз соціально-економічного розвитку територіальної громади.

Варто також зазначити, що інтереси як органів місцевого самоврядування, так і профспілок полягають у достовірності інформації про рівень оплати та заборгованості по заробітній платі. Зокрема, профспілкам та їх об'єднанням фінансова інформація потрібна для захисту трудових, соціально-економічних прав та інтересів членів профспілок в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, у відносинах з роботодавцями, а також з іншими об'єднаннями громадян [2].

Таким чином, підприємства не обмежуються діяльністю лише в економічній сфері. Їх діяльність впливає і на соціальну сферу життя суспільства, зокрема на екологію, добробут населення, етику, якість обслуговування замовників та задоволення їх потреб тощо. Тому для правильного комплексної оцінки стану підприємства та чинників, що на нього впливають, користувачам необхідно мати інформацію про його соціальну відповідальність. Саме така інформація наводиться у звітності про КСВ.

Отже, звітність про корпоративну соціальну відповідальність – це нефінансова звітність суб'єкта господарювання, в якій висвітлюється інформація про виконання підприємством своїх зобов'язань перед працівниками, партнерами, інститутами громадянського суспільства, суспільством та державою.

Метою формування та публікації звітності про КСВ є надання її користувачам інформації про корпоративну соціальну відповідальність суб'єкта господарювання для забезпечення комплексної оцінки його діяльності та впливу її результатів на соціальну сферу. Така оцінка є необхідною як для внутрішніх, так і для зовнішніх користувачів, зокрема:

- потенційних інвесторів;
- власників;
- споживачів продукції (товарів, робіт, послуг);
- окремих працівників та трудового колективу;
- територіальної громади, на життя яких впливає підприємство в процесі своєї діяльності;
- держави (органів державної влади).

Для інвестора важлива комплексна оцінка діяльності підприємства, що може охоплювати можливість отримання приросту його вартості шляхом участі в програмах, які дозволять покращити імідж підприємства. Її результати можуть надати можливість спрощеного доступу до ринків капіталів, отримання певних преференцій режиму оподаткування діяльності, мінімізувати витрати, пов'язані з погашенням штрафних санкцій, сприятиме залученню ресурсів на відповідних ринках.

Відповідну інформацію, як правило, менеджмент підприємства закладає у бізнес-плані. Проте, більшу інформативну цінність для користувачів, на наш погляд, матиме звітність про виконання відповідних заходів. Відповідні звіти, крім загальної інформації про виконання планів, повинні містити дані щодо додаткових витрат, пов'язаних з вирішенням відповідних завдань, та отриманих у зв'язку з цим додаткових доходів. При цьому, вважаємо, що окремо слід викладати інформацію щодо фізичних характеристик отриманих результатів, яка, на відміну від доходів і витрат, не відображається у фінансовій звітності. Зазначена інформація може стосуватися кількості додаткових угод щодо фінансування діяльності підприємства з реальними та потенційними інвесторами, обставин надання підприємству додаткових преференцій у вигляді зменшення ставок податків, зниження вартості позик тощо.

Для працівників (зокрема потенційних) необхідною є інформація стосовно умов праці, її оплати, можливостей підвищення кваліфікації, наявності соціальних заохочень, програм надання житла тощо. Це, у свою чергу, дозволить забезпечити конкуренцію на ринку праці, що сприятиме, з одного боку, можливості залучити до роботи на підприємстві працівників необхідної кваліфікації з оптимальними витратами на оплату праці, з іншого – сприятиме вирішенню проблеми безробіття в місці функціонування підприємства.

Інформація про реалізацію зобов'язань підприємства щодо вирішення відповідних проблем також має бути деталізована як за економічними (витрати та пов'язані з ними доходи), так і неекономічними характеристиками. До них можуть бути віднесені показники кількості створення нових робочих місць, фактична реалізація програм забезпечення працівників житлом, кількість укладених угод про медичне обслуговування працівників та ін.

Для покупців і замовників важливою є інформація про якість товару, його безпеку, можливість скорочення проміжку часу між замовленням і отриманням необхідного товару, перспективи його післяпродажного обслуговування тощо. Покращання умов придбання необхідного товару чи послуги, мінімізація витрат часу на це, задоволення максимально можливого обсягу споживчих запитів сприятиме вирішенню проблем збуту для підприємства та пошуку постачальника для споживача.

Окремі територіальні громади та суспільство в цілому можуть бути зацікавлені у:

- вирішенні екологічних проблем певної території. Цьому може сприяти політика підприємства стосовно будівництва очисних споруд, рекультивації територій, застосування технологій, які мінімізують відходи виробництва. У відповідній звітності про КСВ можуть бути наведені дані щодо динаміки обсягів і структури відходів виробництва, шкідливих викидів, встановлення очисних споруд, впровадження сучасних технологій виробництва;

- реалізації соціальних заходів. У звітності про КСВ можуть відобразатись дані про соціальні проекти, акції, результат від їхнього проведення тощо;

- благодійній активності суб'єкта господарювання. Звітність про КСВ може висвітлювати інформацію про участь в благодійних акціях, розмір наданої благодійної допомоги та ін.

Державі (центральному органу виконавчої влади) необхідно оцінити вплив діяльності суб'єкта господарювання на загальний стан економіки та соціальної сфери життя суспільства для того, щоб визначити її роль та значення для розвитку національної економіки.

Розглянувши результати попередніх досліджень та проаналізувавши їх, встановлено, що з метою структуризації висвітленої у звітності про КСВ інформації доцільно буде класифікувати корпоративну соціальну відповідальність таким чином:

- відповідальність перед працівниками, трудовим колективом;
- відповідальність перед партнерами на ринку;
- відповідальність перед суспільством та державою.

Критеріями оцінки інформації, наведеної у звітності про КСВ має бути її: достовірність; об'єктивність; однозначність; повнота; релевантність; актуальність.

Забезпечення релевантності та повноти інформації за визначеними суб'єктами оцінки рівня соціальної відповідальності відбуватиметься завдяки визначенню форми її подання (табл.1).

Таблиця 1

ФОРМА ПОДАННЯ ІНФОРМАЦІЇ У ЗВІТНОСТІ ПО КСВ

Суб'єкт оцінки рівня соціальної відповідальності	Критерії соціальної відповідальності	Формат інформації
Трудовий колектив	Плинність кадрів	розрахунок
	Програми професійного розвитку працівників	опис
	Умови праці	опис
Контрагенти	Соціальні заохочення	опис, розрахунок
	Якість продукції (товарів, робіт, послуг)	опис якісних та кількісних характеристик
	Дотримання вимог нормативно-правового регулювання та етичних принципів ведення підприємницької діяльності	опис
	Доброчесність у відносинах з партнерами	опис
Громадянське суспільство (територіальна громада), держава	Екологічна політика	опис
	Благодійна діяльність	опис, розрахунок
	Соціальні програми	опис, розрахунок
	Співпраця з громадськими організаціями, громадами	опис, розрахунок
	Сплата податків	розрахунок

*розроблено авторами

Таким чином, інформація про плинність кадрів має розкриватись через розрахунок коефіцієнта плинності кадрів, а також із зазначенням загальної чисельності працюючих на початок та на кінець звітного періоду, кількості звільнених та прийнятих на роботу впродовж звітного періоду.

Інформація про програми розвитку працівників має зазначати скільки, які саме і на які теми були проведені заходи з професійного навчання за звітний період. Які курси підвищення кваліфікації, тренінги тощо є обов'язковими та з якою періодичністю вони проводилися.

Також у звітності про КСВ має зазначатися в описовій формі, які умови праці є на підприємстві. Ця інформація має описувати приміщення, в яких працює персонал (його площу, рівень освітленості, температура), матеріальне забезпечення працівників тощо.

Інформація про соціальні заохочення має розкривати, які саме соціальні привілеї мають працівники підприємства (медичне страхування, путівки, освітні заклади для дітей працівників, житло тощо), які премії та їх розмір.

Якість продукції (товарів, робіт, послуг) визначається відповідністю певним стандартам як міжнародним, так і національним. Крім того, у звітності про КСВ має зазначатись статистика повернень товару, середня швидкість реагування та період після продажного обслуговування товару.

Дотримання вимог нормативно-правового регулювання та етичних принципів ведення підприємницької діяльності може бути визначене як виконане або ні та матиме описовий характер.

Інформація про добросовісність у відносинах з партнерами має подаватися у вигляді статистики повноти та своєчасності виконання підприємством своїх зобов'язань перед партнерами, а також обґрунтування ціноутворення.

Екологічна політика має розкриватись інформацією про рівень забруднення навколишнього середовища підприємством, а також про реалізовані ним за звітний період проекти у сфері екологічної безпеки.

Благодійна діяльність у звітності про КСВ має відображатись шляхом зазначення обсягу благодійної допомоги (в грошовому виразі та у відсотках до обороту за звітний період) та конкретних благодійних проектів, в яких брала участь організація.

Соціальні програми мають висвітлюватися через опис соціальних проектів, які були реалізовані за звітний період, а також зазначення обсягу витрачених на них коштів (в грошовому виразі та у відсотках до обороту за звітний період).

Також у звітності про КСВ має відображатись своєчасність та повнота сплати податків та інших обов'язкових зборів і платежів до бюджету.

Актуальність інформації, висвітленої у звітності про КСВ може бути забезпечена її періодизацією.

Висновки. В сучасному світі підприємство існує не тільки в економічній площині, а і в соціальній. Тому гостро постає питання саме соціальної відповідальності суб'єкта господарювання. Встановлено, що соціальна відповідальність підприємства забезпечує одночасно реалізацію і його власних інтересів, і інтересів інших членів суспільства. Для оцінювання такої реалізації, звітність підприємства повинна містити детальну інформацію про зміст його діяльності, спрямованої на вирішення як окремих запитів членів суспільства, так і масштабних соціальних проблем. Це дає підстави для того, щоб розділити звітність про КСВ на кілька блоків (відповідальність перед працівниками, відповідальність перед партнерами на ринку, відповідальність перед суспільством), та висвітлювати їх з урахуванням інтересів конкретних користувачів інформації.

Визначено, що у звітності про КСВ має висвітлюватись інформація про: плинність кадрів, програми підготовки фахівців, загальний розвиток працівників, умови праці, соціальні заохочення, премії, якість продукції або послуг, добросовісність у відносинах з контрагентами, дотримання вимог нормативно-правового регулювання та етичних принципів ведення підприємницької діяльності, екологічну політику підприємства, його благодійну діяльність, участь в реалізації соціальних програм, співпрацю з громадськими організаціями, громадами, сплату податків тощо.

В процесі дослідження було ідентифіковано основних користувачів звітності про КСВ, а саме: потенційні інвестори, власники суб'єкта господарювання, споживачі продукції, працівники суб'єкта господарювання, територіальні громади, органи місцевого самоврядування, органи державної влади, інститути суспільства, держава.

Вважаємо за доцільне включити звітність про КСВ до обов'язкової складової публічної звітності суб'єктів господарювання. Пропонуємо передбачити наведення відповідної інформації у довільній формі, проте в межах запропонованої систематизації та з обов'язковими відповідними посиланнями на показники фінансової та податкової звітності. Такий підхід дозволить оптимально інтегрувати звітність про КСВ в існуючу систему створення та подання звітності.

Перспективою подальших досліджень є розробка методики інтеграції звітності про КСВ до чинної системи звітності суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел:

1. Економічний енциклопедичний словник : у 2-х т. ; за ред. С. В. Мочерного. Т. 2. – Львів : Світ, 2006. – 568 с.
2. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1045-14>
3. Про схвалення Концепції Національної стратегії соціальної відповідальності бізнесу в Україні: розпорядження Кабінету міністрів України №880-р від 17.10.2010 р. / <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/880-2010-p>
4. Сиваева Т.С. / Город и бизнес: формирование социальной ответственности российских компаний/ Т.С. Сиваева. – 2013. С.42.
5. Шигун М.М. Корпоративна соціальна звітність як перспектива інформування про людський капітал вітчизняних підприємств / М.М. Шигун, Т.В. Давидюк // Вісник Запорізького національного університету. – 2011. - №1. С. 173-178.
6. Simon Zadek/ Responsible Competitiveness. Corporate Responsibility Clusters in Action / Simon Zadek, John Sabapathy, Helle Dossing, Tracey Swift — January 2003. – 120 p.

17.09.2015

УДК 631.162-047.58

Безверхий К.В.

доцент кафедри обліку і аудиту

Київський національний університет технологій та дизайну

ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЮВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА ЗА МСФЗ

Анотація. Досліджено питання моделювання облікової політики підприємства за МСФЗ. Висвітлено суттєві питання, що розкриваються в обліковій політиці США, Великобританії, Німеччини та Франції. Запропоновано модель облікової політики українських підприємств, що забезпечує удосконалення методики та організації процесу формування облікової політики підприємства враховуючи як національну нормативно-правову базу бухгалтерського обліку, так і вимоги міжнародних стандартів фінансової звітності.

Ключові слова: облікова політика, моделювання, модель, суттєвість, МСФЗ, МСБО, П(С)БО

ОСОБЕННОСТИ МОДЕЛИРОВАНИЕ УЧЕТНОЙ ПОЛИТИКИ ПРЕДПРИЯТИЯ ПО МСФО

MODELLING SPECIFICS ACCOUNTING POLICIES UNDER IFRS

Аннотация. Исследованы вопросы моделирования учетной политики предприятия по МСФО. Освещены существенные вопросы, которые раскрываются в учетной политике США, Великобритании, Германии и Франции. Предложена модель учетной политики украинских предприятий, которая обеспечивает совершенствование методики и организации процесса формирования учетной политики предприятия учитывая как национальную нормативно-правовую базу бухгалтерского учета, так и требования международных стандартов финансовой отчетности.

Abstract. The issue of modeling accounting policies under IFRS. Deals with substantive issues that are disclosed in the accounting policies of the USA, UK, Germany and France. A model of Ukrainian enterprises accounting policy that provides improvement methodology and organization process of formation of accounting policy as given national legal framework of accounting and the requirements of international financial reporting standards.

Ключевые слова: учетная политика, моделирование, модель, сущность, МСФО, МСБУ, П(С)БУ.

Keywords: accounting policies, modeling, model, materiality, IFRS, IAS, AS.

Вступ. Формування облікової політики для цілей бухгалтерського обліку на підприємствах пов'язано з певними проблемами: облікова політика підприємствами не розглядається як інструмент в управлінні економічним суб'єктом; недостатньо повно розкриваються організаційні, технічні та методичні аспекти облікової політики, а також при складанні облікової політики не всіма суб'єктами господарювання враховуються галузеві особливості їх діяльності.

Питання теорії та практики формування облікової політики підприємства, розглядали вчені-економісти в різних ракурсах, зокрема Н. Акімова, М. Артюшина, Т. Барановська, О. Бірюк,